

Lover og forskrifter - hva betyr det i praksis?

Kilder:

Lovdata: www.lovdata.no

Direktoratet for sikkerhet og beredskap: www.dsb.no

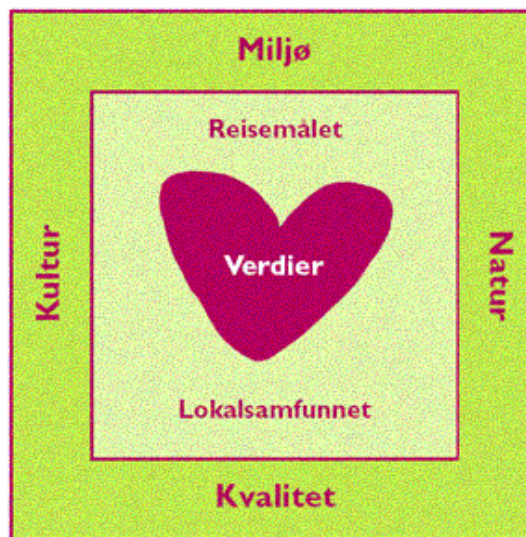
Arbeidstilsynet: www.arbeidstilsynet.no

Regelhjelp.no www.regelhjelp.no (bransjeoversikt)

DSB (direktoratet for sikkerhet og beredskap) www.dsb.no

Innhold:

1	Lover og forskrifter som angår bruk av og ferdsel i natur	2
2	Lover og forskrifter relatert til aktiviteter	3
3	Arbeidsmiljørelaterte lover og forskrifter som kan angå økoturismebedrifter	5
4	Matproduksjon og matserving:	9
5	Andre miljørelaterte lover og forskrifter som kan angå økoturismevirksomheter.	10

1 Lover og forskrifter som angår bruk av og ferdsel i natur.	Hva betyr det for virksomheten.
<p>WWF har utarbeidet egen oversikt – se notat fra WWF! "Grunnlag for økoturisme i Norge - lovgrunnlag og naturvernutfordringer"; Her er også kommentarer og viktige punkter i forhold til hva lovverket vil bety for økoturismebedrifter.</p> <p>Lov om naturvern (naturvernloven) Lov om friluftslivet (friluftslivsloven) Vannressursloven Lov om sikring mot og erstatning for naturskader (Naturskadeloven) Lov om statlig naturoppsyn</p> <p>Lov om viltet (viltloven) Lov om lakefisk og innlandsfisk m.v. Lov om saltvannsfiske (saltvannsfiskeloven)</p> <p>Lov om motorferdsel i utmark i utmark og vassdrag (motorferdselloven) Plan- og bygningsloven (pbl)</p> <p>Lov om skogsdrift m.v. i statsallmenningene. Lov om skogbruk (skogbrukslova) Lov om bygdeallmenninger</p> <p>Oversikt over lover i forbindelse med miljøvern og naturfredning http://www.lovdatabasen.no/all/BG08.html</p>	<p>Friluftslivsloven er grunnleggende: alle har rett til å ferdes fritt naturen i utmark hele året så lenge dette skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet. Naturvernloven er aktuell hvis virksomheten har ferdsel i et vernet naturområde.</p> <p>Dersom virksomhetens aktiviteter omfatter høsting; sanking, jakt eller fiske, vil lovverket regulere hva som er tillatt og hvilke tillatelser man må ha.</p> <p>Transport og merking av stier/løyper reguleres også</p>
<p>Lov om kulturminner (Kulturminneloven)</p>	

2 Lover og forskrifter relatert til aktiviteter	
<p>Forskrift om utførselskvote av fisk og fiskevarer fra sportsfiske:</p> <p>http://www.lovdata.no/for/sf/fi/xi-20060601-0570.html</p> <p>Forskriften gjelder fangst fra sportsfiske i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone utenfor det norske fastland. Forskriften gjelder ikke fangst av laks, ørret, røye eller ferskvannsfisk.</p>	<p>I praksis:</p> <p>Det er ikke tillatt å føre ut av landet mer enn 15 kg fisk eller fiskevarer per person, inkludert bearbejdede produkter, herunder fiskefilét, innenfor en periode på 24 timer.</p> <p>Fisk eller fiskevarer kjøpt i Norge omfattes ikke dersom det kan dokumenteres at fisken eller fiskevarene er kjøpt fra registrert næringsdrivende, eller dette av andre grunner fremstår som overveiende sannsynlig.</p> <p>Det kan i tillegg til utførselskvoten også utføres én hel troféfisk uavhengig av vekt.</p>
<p>Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven):</p> <p>http://www.lovdata.no/all/hl-19760611-079.html?Framework=normalt</p> <p>Forbrukertjenester er regulert i produktkontrollloven. Forbrukertjenester i denne sammenheng er for eksempel: dykking, riding, klatring, juvvandring, brevandring, strikkhopping, nedfart i alpinanlegg og padling med kajakk eller kano. Forbrukertjenester kan også omfatte bl.a. opplæring og turer samt utleie av utstyr.</p> <p>Direktoratet for sikkerhet og beredskap skal påse at virksomheter som tilbyr en forbrukertjeneste arbeider systematisk for å tilby sikre forbrukertjenester.</p> <p>Lovens formål er å:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sikre trygge produkt/tjenester for forbruker. Forebygge at produkter og tjenester medfører helseskade. Forebygge at produkt medfører miljøforstyrrelser (forstyrrer økosystemet, forurensar, avfall, støy med mer) Fremme effektiv bruk av energi i produkter. 	<p>Alle som tilbyr produkt og tjenester skal kunne vurdere fare for helseskade ved bruk av produkt/tjeneste. (Dette kan omfatte kunnskaper og andre forutsetninger hos deltakerne, eller kvaliteten på planleggingen og produkter som inngår i tjenesten.)</p> <p>I praksis:</p> <p><u>Alle skal ha skriftlig dokumentasjon på risikovurdering.</u></p> <p>Hva kan gå galt? Hvor stor er sannsynligheten for at det skal gå galt? Hva er konsekvensen? Hva kan gjøres for å begrense konsekvensen? Hva kan gjøres for å hindre at det går galt? Lag handlingsplan.</p>
<p>Forskrift om rafting:</p> <p>http://www.dsb.no/dynaweb/dbelover/lovomproduktkontrollmedforskrifter</p>	<p>I praksis:</p> <p>Forskriften gir retningslinjer i forhold til:</p>

<p>ogveiledninger/@Generic_BookTextView/4358:cs=default:ts=default:lan g=no#X</p> <p>Forskriften har som mål å øke sikkerheten ved rafting. Den er rettet mot virksomheter som organiserer rafting som en tjeneste. Forskriften håndheves av Produkt- og Elektrisitetstilsynet som også fører tilsyn etter forskriften.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Raftingutstyr – i henhold til anerkjente normer • Virksomheten – ha systemer for å dokumentere at rafting ikke medfører helseskade • Instruksjon om farkost, manøvrering, båtdisiplin, farer, redningsarbeid, egenredning. På et språk deltakere forstår! • Ferdsel – vurdere vannføring, vær, temperatur, vind, lys med mer • Deltakere – ha system for å innhente nødvendige opplysninger om bl.a vurdere helse, vannfølelse, fysikk • Deltakernes verneutstyr • Personell og guider – må kunne dokumentere nødvendig kompetanse. (sikkerhet og rafting) • Beredskap og redning. Skal ha beredskapsplan. Skal ha gjennomført redningstrening
<p>Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr. http://www.dsb.no/dynaweb/dbelover/lovomproduktkontrollmedforskrifter ogveiledninger/@Generic_BookTextView/2355:cs=default:ts=default:lan g=no#X</p>	<p>Forskriften omfatter lekeplassutstyr som er tilgjengelig i offentlige bygninger, kjøpesentra, service- og overnattingssteder, ferjer, camping/feriesteder, badeplasser etc. Utstyret omfattes, enten virksomheten er privat eller offentlig. Dugnads- og egenprodusert utstyr omfattes.</p> <p>Med unntak av utstyr utelukkende til privat bruk, f.eks. i eget hjem, gjelder forskriften uavhengig av hvor lekeplassutstyret er plassert</p>
<p>Forskrift om rullebrett: http://www.dsb.no/dynaweb/dbelover/lovomproduktkontrollmedforskrifter ogveiledninger/@Generic_BookTextView/2131:cs=default:ts=default:lan g=no#X</p>	<p>Mest for omsetning av rullebrett.</p>

3 Arbeidsmiljørelaterte lover og forskrifter som kan angå økoturismebedrifter

Lover	Hva betyr det for virksomheten?
<p>Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven). http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/all/nl-20050617-062.html</p>	<p>Rettslig regulering i arbeidsforhold. Rettsforholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker – grunnlaget for arbeidsforholdet.</p> <p>MÅL: verne arbeidstaker, enten fordi de er utsatt for helseisiko, eller fordi de er ansett som underlegen part i kontraktsforhold med arbeidsgiver.</p> <p>I praksis: Arbeidsgivers retter og plikter, arbeidstakers retter og plikter. Eks. arbeidsavtale (arbeid/permisjon/fritid), lønnsavtale etc</p> <p>Alle skal vite hvor virksomheten oppbevarer lover og forskrifter.</p>
<p>Faktasider fra arbeidstilsynet som omhandler gravide: Graviditet og arbeidsmiljø http://www.arbeidstilsynet.no/c26976/faktaside/vis.html?tid=28194</p> <p>Gravid i arbeid: http://www.arbeidstilsynet.no/c26987/skjema/vis.html?tid=28135</p> <p>Veiledning ang arbeidstakere som er gravide, nylig har født eller er ammende: http://www.arbeidstilsynet.no/c26983/veiledning/vis.html?tid=28047</p>	<p>Når en arbeidstaker er gravid, plikter arbeidsgiver å sørge for at arbeidstakeren ikke blir utsatt for skadelig påvirkning ved å sørge for nødvendig tilrettelegging, eventuelt omplassering.</p>
<p>Lov om ferie http://www.lovdata.no/all/hl-19880429-021.html</p>	<p>Mål: Sikre at arbeidstaker årlig får feriefritid og feriepengene.</p>

<p>Forskrifter</p>	
<p>Forskrift om verneombud og arbeidsmiljøutvalg</p> <p>http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/usr/www/lovdatab/for/sf/as/as-19770429-0007.html&dep=alle&kort+,+titt=verneombud&</p> <p>Forskrift om hvilke virksomheter som skal ha knyttet til seg Verne- og helsepersonale</p> <p>http://www.lovdatab.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19890608-0914.html</p>	<p>Verneombud: Alle som kommer under loven skal velge verneombud. Under 10 ansatte: skriftlig avtale om å ikke ha verneombud</p> <p>Arbeidsmiljøutvalg: i virksomheter som jevnlig sysselsetter minst 50 arbeidstakere.</p> <p>Verneombudets ansvar innskrenker seg til å <u>føre tilsyn med at lovens krav til arbeidsmiljøet blir oppfylt</u>. Det er arbeidsgiverens ansvar å oppfylle lovens krav!</p> <p>At du er valgt til verneombud betyr ikke at du automatisk skal tre inn på arbeidskameratens vegne hvis de oppdager farlige forhold eller har arbeidsmiljøproblemer. Den enkelte skal selv ta opp saken med sin nærmeste overordnede. Men kommer han eller hun ingen vei på den måten, er det naturlig at du blir kontaktet og "ivaretar arbeidstakerens interesser i arbeidsmiljøspørsmål", slik det fremgår av arbeidsmiljøloven.</p>
<p>Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)</p> <p>http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/usr/www/lovdatab/for/sf/as/as-19961206-1127.html&dep=alle&kort+,+titt=internkontrollforskriften&</p>	<p>Mål: <u>jobbe systematisk</u> med tiltak som forbedrer virksomhetens arbeid med arbeidsmiljø og sikkerhet, forebygge skader på helse og ytre miljø samt verne ytre miljø mot forurensning (bl.a. bedre avfallshåndtering)</p> <p>Gode, sikre arbeidsvaner, klare ansvarsforhold, sikre produkter og forbrukertjenester gir kvalitet i arbeidet og bedre resultat.</p> <p>I praksis: lage handlingsplaner som gjennomføres, følges opp, evalueres og ev. korrigeres – rutiner for regelmessig (årlig) gjennomgang!</p>
<p>Forskrift om arbeidsplasser og arbeidslokaler</p> <p>http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/usr/www/lovdatab/for/sf/as/as-19950216-0170.html&dep=alle&kort+,+titt=arbeidslokaler&</p>	<p>Utforming og innredning av virksomhetens arbeidslokaler og pauserom.</p> <p>Dvs. tilfredsstillende belysning, klima og luftkvalitet, og beskyttelse mot støy, vibrasjoner, stråling, giftige eller helsefarlige stoffer, trekk m.v.</p>

	Atkomst, gulvareal, rømningsveier etc.etc (viktige stikkord: tilfredsstillende og hensiktsmessig)
<p>Forskrift om arbeid ved dataskjerm, med tilhørende veiledning, utgitt av Direktoratet for Arbeidstilsynet desember 1996, med senere endringer</p> <p>http://www.lovdatab.no/for/sf/as/xs-19941215-1259.html</p> <p>Arbeidstilsynet: veiledning om arbeid ved dataskjerm: http://www.arbeidstilsynet.no/c26983/artikkel/vis.html?tid=28901</p>	<p>Arbeidsgiver skal tilrettelegge arbeidstakernes aktiviteter slik at det daglige arbeidet ved en dataskjerm regelmessig avbrytes av andre former for arbeidsoppgaver, eller hvor dette ikke er mulig, avbrytes av tid til nødvendig hvile og restituerende slik at helseskadelige påvirkninger unngås.</p> <p>Omhandler bl.a. krav til skjerm, tastatur, belysning, støy, varme, stråling, opplæring og info. Eksempel: Arbeidstakerne skal få tilbud om øyeundersøkelse og synsprøve foretatt av en person med nødvendige kvalifikasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • før de begynner arbeid ved dataskjermen • om nødvendig med jevne mellomrom i tiden deretter • og dersom de får synsproblemer som kan skyldes arbeidet ved dataskjermen. <p>Arbeidsgiver skal dekke utgifter (kan ikke sette grense på brilleglass, men på innfatning)</p>
<p>Forskrift om vern mot støy på arbeidsplassen</p> <p>http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/usr/www/lovdatab/for/sf/ai/ai-20060426-0456.html&emne=st%d8y&&</p> <p>Delegering av myndighet til Direktoratet for arbeidstilsynet til å fastsette forskrift om vern mot støy på arbeidsplassen.</p> <p>http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/usr/www/lovdatab/for/sf/dl/ai-20060426-0457.html&emne=st%d8y&&</p>	<p>Mål: forebygge helseskader og motvirke sjenerende støy.</p> <p>Arbeidsgiver skal kartlegge og dokumentere i hvilken utstrekning ansatte utsettes for støy og vurdere risiko for helse og sikkerhet forbundet med støy.</p> <p>Grenseverdier for støyeksponering er:</p> <p>a) daglig støyeksponeringsnivå, $L_{EX,8h}$: 85 dB</p> <p>b) toppverdi av lydtryknivå, $L_{pC,peak}$: 130 dB</p> <p>Arbeidstilsynet har tabell med oversikt over støygrenser ved ulike typer arbeid samt vernetiltak: http://www.arbeidstilsynet.no/c26976/faktaside/vis.html?tid=28245#5</p>
<p>Forskrift om oppbygging og bruk av stoffkartotek for helsefarlige stoffer i</p>	<p>Denne forskriften gjelder virksomheter hvor helsefarlige stoffer,</p>

<p>virksomheter (Stoffkartotekforskriften), med kommentarer http://www.dsb.no/dynaweb/dbelover/fellesreglermedandremyndigheter/@ebt-link;pt=19?target=IDMATCH(ID%20CDBE-FORSKRIFT%20OM%20OPPBYGGING%20OG%20BRUK%20AV%20STOFFKARTOTEK%20FO-1);book=fellesreglermedandremyndigheter;stylesheet=dynaweb.wv</p>	<p>herunder brann- og eksplosjonsfarlige stoffer og giftig eller helsefarlig biologisk materiale (heretter kalt helsefarlige stoffer), blir fremstilt, pakket, brukt eller oppbevart på en måte som kan innebære helserisiko.</p>
<p>Veiledning om klima og luftkvalitet på arbeidsplassen. http://www.arbeidstilsynet.no/c26983/artikkel/vis.html?tid=28883</p>	<p>Arbeidstilsynet anbefaler at temperaturen holdes under 22°C ved fysisk lett innarbeid i perioder med oppvarmingsbehov. Temperatur under 19° eller over 26° skal unngås. Kan ikke forlate arbeidsplass pga varme/kulde problem av kortvarig karakter. Ev. avtale ordning med arbeidsgiver.</p>
<p>Veiledning om førstehjelpsutstyr http://www.arbeidstilsynet.no/c26988/artikkel/vis.html?tid=29126</p>	<p>Etter lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 4-4 (1)(2) kan det være naturlig å ha førstehjelpsutstyr plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen når det er nødvendig for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.</p>
<p>Temasider fra arbeidstilsynet ang. ergonomi. http://www.arbeidstilsynet.no/c26976/faktaside/vis.html?tid=28183</p>	<p>Dette handler om tilpasning mellom arbeidsmiljø/teknikk og mennesket. For å unngå sykdom og belastningsskader, må både arbeidsgiver og arbeidstaker ta hensyn til hva som er god ergonomi.</p> <p>I praksis – begynne med å stille spørsmålene:</p> <p>Har vi belastningsplager på vår arbeidsplass? Hva er årsaken? Hva kan vi gjøre for å bedre forholdene? Hvem skal ha ansvaret? Når må dette gjøres, og i hvilken rekkefølge?</p>
<p>Relevant regelverk som omfatter elektrisk anlegg og utstyr for hotell og restaurantbransjen http://www.regelhjelp.no/Templates/LenkerRegelverk_927.aspx?bransjeid=963&kategoriid=4260</p> <p>Forskrift om elektrisk utstyr: http://www.lovdatabank.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19950810-0713.html</p>	<p>Lovverket regulerer hvem som får utføre, reparere og vedlikeholde elektriske anlegg, og gir klare retningslinjer for hvordan disse skal utføres.</p> <p>Det stilles både krav til eier, den som utfører og selve utstyret under følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kvalifikasjonskrav - Sikkerhetskrav - Krav til planlegging og utførelse av elektriske anlegg

<p>Lov om tilsyn med elektrisk anlegg og elektrisk utstyr. http://www.lovdatab.no/all/nl-19290524-004.html</p> <p>Andre lover og forskrifter på el-området: http://www.dsb.no/article.asp?ArticleID=1017&Rank=3&SubRank=2</p>	<p>- Dokumentasjonskrav - Elektriske påvirkninger av omgivelsene</p> <p>Alle som skal utføre elektriske installasjoner, enten de er norske eller utenlandske, må ha nødvendig el-faglig kompetanse, og god kjennskap til norsk regelverk og norske forhold. Enkelte av kravene til elektriske anlegg i Norge er spesielle på grunn av klima og elektrotekniske forhold. Den som skal utføre arbeidet må kjenne til det norske regelverket. Bruk kun DSB (direktoratet for sikkerhet og beredskap) godkjente montører!</p>
<p>Lov om vern mot forurensning og avfall (Forurensningsloven) http://www.lovdatab.no/cgi-wift/ldles?doc=/all/nl-19810313-006.html</p>	
<p>Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/usr/www/lovdatab/ltavd1/filer/nl-20020614-020.html&emne=brann+og+eksplosjonsvernloven&</p>	
4 Matproduksjon og matservering:	
<p>Lov om matproduksjon og mattrygghet http://www.lovdatab.no/all/hl-20031219-124.html</p>	
<p>IK-Mat forskriften http://www.lovdatab.no/for/sf/fi/xi-19941215-1187.html</p>	
<p>Hygieneforskriften: http://www.lovdatab.no/for/sf/ho/xo-19971112-1239.html#map0</p>	

5 Andre miljørelaterte lover og forskrifter som kan angå økoturismevirksomheter.	
Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven) http://www.lovdata.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/usr/www/lovdata/ltavd1/filer/nl-20020614-020.html&emne=brann+og+eksplosjonsvernloven&	
Forebyggende <ul style="list-style-type: none"> • 2002-06-26 nr. 0744 Forskrift om brannfarlig vare • 2002-06-26 nr. 0847 Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn. • 2004-06-01 nr 930 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) (http://www.lovdata.no/for/sf/md/md-20040601-0930.html) • 2004-06-01 nr. 922 Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) (http://www.lovdata.no/for/sf/md/md-20040601-0922.html) 	

Andre miljøkrav til virksomheten

- Medlem i for eksempel initiativ for etisk handel.
- At virksomheten etterlever egne retningslinjer vil være forventet fra interessenter/markedet.